

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kezdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területegért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

A viz- és tűzkárok.

A ki hirlapokat szokott csak néha-néha is olvasni, az tudja, hogy csak az utóbbi hetek alatt is magyar hazánk igen sok vidéke és drága honfitársaink ezrei mily rettentő károkat szenvedtek.

Két rettentően félelmes elem kelt örült és elkeseredett harcra a gyenge és annyi oldalról megtámadott ember ellen.

Víz és tűz egy napon több helyen versenyezve gyakorolták iszonyu pusztító hatalmukat. A mit az emberi erő megmenthetett a víztől pl. Csabán, azt a tűz pusztította el. Szomorú napok, fájdalmas emlékű husvétünnep.

Az emberi erőnek megvannak a maga határai. Élénken áll előttünk a tűz- és vízveszélyek feltornyosuló csapásai közepette, hogy az emberi erő véges határain túl az emberi élet és jóllét biztonsága egyedül a Gondviselés kezeiben van.

A polgárosodás leghatalmasabb vívmányai, a legnagyobb óvatosság, a legrendezettebb közigazgatás mind, mind tehetetlen erőnek bizonyultak a nagy és rettentő katasztrófák, veszedelmek ellen. Ezt látjuk abból, hogy a legezivilizáltabb, legrendezettebb és leghatalmasabb világvárosok sem képesek maguktól elhárítani a tűz- és vízveszedelmek borzalmas csapásait.

Ugy van. De ezzel korántsem azt akarjuk vitatni, hogy ama rettentő szerencsétlenség-

gek, melyek évenként megújulva, e szegény nemzetnek annyi kárt, rombolást, nyomort, inséget stb. okoznak, mind az elkerülhetetlen, megakadályozhatlan szerencsétlenségek sorába tartoznának.

Nem, mert önkéntelenül azon kérdés ötlök eszünkbe: vajjon az emberi erő, az illetékes hatóságok, a törvényhozás, a közigazgatás, a társadalom megtette-e minden esetben mindent a szerencsétlenségek kikerülésére? Vajjon a közigazgatás megtette-e mindent a szerencsétlenségek esetleges vétkes okozóival szemben? Azokat kezére kerítette-e az igazság-szolgáltatásnak? Ez elég gyors és szigorú volt-e a bűnösök megfenyítésében? A bűnök megfenyítésének megvolt-e a kellő várt hatása a jövőre? Vajjon a közigazgatás elég hatályosan érvényesíti-e befolyását arra, hogy az elővigyázati intézkedések minden eshetőségre foganatosítva, a nép a veszélyek ellen fölfegyverkezve, begyakorolva s — emberileg szólva — biztosítva legyen?

Ezen kérdésekre feleletül csak annyit jegyzünk ide, hogy e tekintetben a törvényhozásnak is, a közigazgatásnak is, a társadalomnak is megvannak a maguk jogai és kötelezettségei, melyek azok mindenikére szigorú és elodázhatlan teendőket rónak s kimondhatatlan nagy felelősséggel járnak.

Késő már a bömbölő hullámok árjaiban élet-halál közt vergődőnek megmentésére eszeveszetten mentőcsónakról gondoskodni,

vagy a megmentett szerencsétlennek egy-két alamizsnafalatot dobni a szájába.

Hogy vidékünket és szegény népünket nagyobb veszedelem nem sújtotta, azt csakis bölcsen kormányzó Istenünknek köszönhetjük.

Több mint háromszázezer hold föld áll ez ideig víz alatt. Több mint 12—16,000 ember hajléktalanul, éhínségnek és rettentő nyomornak van kitéve hazánkban. S mégsem tudunk okulni saját példánkban sem? A vízszabályozások hazánkban lassan haladnak s abban sincs semmi köszönet. Drága és rossz. Legalább a közelmúlt a munkálatokról ezt bizonyítja.

Pénzügyi egyensúlyunk helyreállítása három év alatt való kilátásba helyezve, ha t. i. háború és elemi csapások nem lesznek.

De ime, a miniszter jóslata teljesül, a nemzetre a szomorú vigasztalás napjai virradnak, a nemzeti jobblét és felvirradás reménysugarai tűnnek el, Magyarország a növekvő idők viharával nagyobb és nagyobb inségnek és nyomornak néz elé.

A természet titkos erői új életet öntenek a tenger hótól megszabadult föld színének; minden ébred, ujon születettnek érzi magát, izmosodik.

Csak e drága hon nem tud pénzügyi nyomoraiból feltámadni, új életre kelni. Még az elemek is összeesküdni látszanak ellene. Oh, mert Isten sújtó keze van rajtunk.

A „Székelyföld“ tárczája.

Az arany hajtű.

(Francoziából.)

Az tény, hogy ebben a történetben semmi sincs feltalálva; megtörtént pontról pontra két héttel ezelőtt; és épen e miatt nevettek mult kedden annyit az Operában abban a két páholyban, a honnan a folytonos kacagás hallatszott. Most persze, miután botránytól, válopertől tartanak, a fecsegők szeretnék visszavonni mende-mondáikat. A gróf barátai vállalt vonnak és azt mondják: „Hogy is lehet ily ostobaságot elhinni? Mi is ott voltunk akkor este a tábornoknál és nem láttunk semmit sem.“ A grófnő barátnői pedig, marabutóll legyezőik mögé rejtve a nem igaz mondástól kipirult orcáicskáikat, szavaiukat meghazudtoló mozdulatok kíséretében rebesgetik: „Ugyan ki bocsátotta szárnnya ezt a szörnyű kacsát? Az arany hajtű, mely vitorának is beillik. Ha még olyan brazilai eredetű volna is a grófnő, ma már párisi nő és képtelen az ilyen melodráma elkövetésére.“ Melodráma-e vagy nem, a történet igaz. És, kérem önöket, ha nem volna az, hogyan magyarázhatnák azt a másik — szintén kétségbevonhatatlan — tényt, hogy tegnapelőtt, az angol követség utolsó bálján, Moncalvo asszony, ki bizony bárhol megmutathatja márványfehérségű vállait, a divatellenére nyakig erő fülle-ruhában jelent meg? De

most már ideje, hogy elmondjam a dolgot azok elbeszélései nyomán, kik én előttem még sohasem hazudtak.

I.

Ma két hete éjfél felé a mulatság tetőpontját érte a Meilleraye-palotában. Olyan bucsuestély-forma volt, a tábornok Touraine-be lett áthelyezve; bucsuestély táncszal és jó kedvvel. Portálégre, Soineff, Cervennes urnók, a legszebb hölgyek mind együtt voltak, ez időnyben utószor; selyem öltözetek és természetes virágok, a tél és a tavasz; viruló kert a táncsteremben; egy idyll előjátéka a színmű ötödik a felvonásában.

De a legimádandóbb Marcia grófnő volt. Valóban érthetetlen, hogy mit csinál az a csunya nő, hogy ennyire szép tud lenni. Majdnem fekete, — az ördögbe is, hiszen Rio-Janeiroban született — kicsiny, sovány, lapos mellű, kidomborodott, esontos vállu, nagyszájú, kis-szemű; haja tulságosan fekete, rövid és mindig olyan, mintha sohasem lett volna fésülve... És mégis! mozdulataiban annyi a kellem, viseletében annyi a báj, szemében annyi az élet és szája úgy tud csevegni, hogy mindenkit elvarázsol, meghódít. Ha a majmok országában imádják az isteneket, Amor nem lehet más, mint egy hozzá hasonló fiúgyermek. És aztán mindig cseveg, érthetetlen szavakat, befjezetlen szólásokat használ... Csattog, mint a pacsirta; fecseg, mint a szajkó. Mit mond? Lehet is azt ér-

teni? Tudja-e ő maga is? Az ő hangja nem öltözik szavakba; az ő beszéde folyton tartó dallam, mely fokozódik, elmosódik, füleid körül játszadozik, mint a kis mókus a fa ágain.

Mindezek dacára — ép e miatt — imádásra méltó, azt mondom.

Csak egyetlen dolog von le valamit értékéből. Férjét szereti, nyiltan, őszintén, mint valami polgári nő, ki a szobából sohasem jön ki. Miért ment ő, a milliomos nő, hozzá, a tönkrejutotthoz? Azért, mert megtetszett neki, mert művész, habár nem ember; magas természetű, vállas ember; fehér, rózsás arcú, — igazi német kifejezés — nagyra nyitott kék szemei, végig simított hosszú, szőke szakáll az, a mi a menyecsét annyira lelkesíti. Megöli az unalom, ha a világ szemé láttára meg nem ölelheti, ha össze-vissza nem csókolhatja szemeit, ha meg nem ránczizálhatja szakállát; és akárhányszor zokogásban tör ki, ha Marcia grófnő zongorához ülve, rokonszenves bariton hangján elénekli legujabb dalszerzeményeit. Csakugyan annyira balga az a grófnő? Seba. Azért mégis kedves. És kedvesebb meg épen sohasem volt, mint akkor este... Sohasem csevegett többet, vidámabban, sohasem mosolygott pajkosabban, haza sohasem volt kuszáltabb, és — talán a pezsgő behatása alatt — egyik csoporttól a másikhoz ment, ugrált, tánczolt, mint az elkényeztetett gyermek, melynek sohasem lehet valamit eltiltani.

SZEMLE.

A képviselőház szerdán egy közhasznú intézmény létesítéséről gondoskodott, midőn egyhangulag elfogadta az árverési csarnokokról szóló törvényjavaslatot. Az árverési csarnokok úgy lesznek berendezve, hogy a közönség világosan tájékozódhasson magától az árverések tárgyaitól, idejéről és folyamáról, a szabad licitációt meggátoló árverési konzorciumok üzelmei pedig lehetőleg ellenőriztessenek. A javaslatot mindegyik párt elfogadta. A függetlenségi párt részéről Horváth Adám azt az ohaját fejezte ki, hogy az intézmény a bírói és egyéb közhatalmági árverésekre is kiterjesztessék. Fabiny Teofil igazságügyminiszter és Széchenyi Pál gróf kereskedelmi miniszter kijelentették, hogy az intézmény kipróbálása után gondoskodni fognak annak kiterjesztéséről.

A ház ezután kimondotta, hogy hétfőig nem tart ülést. Hétfőn napirendre kerül a halászatról szóló törvényjavaslat és ezt követni fogja a tartalékosok és póttartalékosok kivételes behívásáról szóló javaslat.

A német birodalom ismét gyásznapra néz elébe. Frigyes császár állapotáról egyre aggasztóbb hírek érkeznek, melyek azt sejtetik, hogy a katasztrófa küszöbön áll. Az egész család együtt van a charlottenburgi kastélyban s főlé kíváncsisággal várja az orvosok jelentéseit a család állapotáról. De az orvosok jelentéseiben nincs semmi megnyugtató. A leghíresebb orvosok örködnek a beteg élete felett már hónapok óta; mind hiába; halál ellen nincs orvosság.

Az ápr. 20-ki táviratok a következőket jelentik a beteg állapotáról:

Ejfélikor: A császár állapota valamivel javult; láza csökkent, lélegzete könnyebbé vált.

12 óra 10 percz: A császár állapota ma éjjel föltöbbé kedvezőlen. A láz már nagyobb, mert negyven fok.

12 óra 20 percz: A tályog felpattanása következtében este kisebb gyönyömlés következett be, mely után a császár lényegesen javulást érzett. A láz alább hagyott, sőt a hőmérséklet alacsonyabb, mint délelőtt.

Ápril 21. (Éjféltől 1 óra.) Frigyes császár a nap folyamán meglehetősen jól érezte magát. Este a láz újra emelkedett. A légzési nehézségek megújultak.

A reklám-tábornok — t. i. Boulanger — csütörtökön jelent meg először a kamarában. Párisban rendzavarásoktól tartottak ez alkalomból, de nem történt semmi kihágás. Boulanger oda- és visszamenet a nagy néptömeg folyvást éljenze. A kamara bizalmat szavazott a kormánynak. Az alkotmányrevízió ügyében bizottság küldetett ki.

Romániában az Oroszország által szított zavarások napról napra veszedelmesebb mértékben terjednek. Eddigél mintegy 150 község lázadt fel, sőt a bjugatatók a katonaság körében is tet-

tek kísérletet a lázításra, de sikertelenül. Oroszország célját sejteti a „Novoje Vremja” egy cikke, mely szerint Oroszország Ausztria-Magyarországgal való összeütközés esetére bevonul Romániába, és ha ott forradalomra talál, az elősegíti bevonulását.

Konstantinápolyból hiteles alakban jelentik, hogy Oroszország a bolgár kérdés újabb tárgyalását legközelebb erőlyesen fogja fölvetni egy újabb diplomáciai akcióban.

A bolgár kormány hűsége a fejedelen iránt nem csökkent s épen úgy ragaszkodik Ferdinándhoz, mint annakelőtte. A nép ragaszkodása fejedelmé iránt szintén változatlan, dacára a muszka ágenssek működésének. A bolgárok között, ugy látszik, még sok rubelt kell elvesztesznie Oroszországnak, míg célját eléri.

A háboru előjelekként tekinthető Oroszország legújabb csapatmozgálma. A Pol. Corr.-nak egy távirata szerint a 19-ik orosz gyalogsági hadosztály legközelebb az osztrák határ felé fog előtolatni. Varsóból érkező hírek is a háboru előjelekként közlik, hogy a nyugatoroszországi kormányzóságokban az utak jó karban tartását és kiépítését rendelték el. Nemkülönbben stratégiai célra szolgáló hat új út építését is emlegetik.

Hogy Oroszországban mily kegyetlenül bának el azokkal, kik a kormány rendeleteinek a legkisebb mérvben is ellenszegülnek, élénken illusztrálják azon sűrűn hallható száműzetések, miket az országnak kivétel nélkül minden rendű és rangu polgárai ellen alkalmazni szoktak. Legújabbban két ziaigai német lelkész deportáltak, az egyiket Szibériába, a másikat Asztrakhánba, azért, mert a kormány rendeleteinek teljesítésétől vonakodtak. Az utóbbi néhány nap alatt ezen okból tizenkilenc német lelkész száműztek. A balti tartományokban ennek folytán jelenleg nincsenek papok s a hívek nélkülök végzik az isteni tiszteletet.

T a n ü g y.

Meghívás.*)

A „Háromszék”-megyei Tanitóttestület az „Erdővidéki Tanitóttestület” csatlakozásával a Gönczy Pál m. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkár ur ö Meltósága iránti hálás tisztelete jeléül és a népművelői pályán érdemekben gazdag 50 évi működésének megünneplésével kapcsolatos ez évi disz-közgyűlést, a múlt évben tartott közgyűlés határozata folytán, most május hó 15. és 16-ik napján Seps-Szentygyörgyön a városház dísztermében fogja megtartani, melyre a testületi tagok és érdeklődők tisztelettel meghívattak.

Május hó 15-én délelőtti 10 órakor a városház dísztermében a »Gönczy-jubileum«-ot rendező bizott-

*) Térhiány miatt késett.

Szerk.

ság által megállapított és közelebből nyilvánosságra hozandó ünnepi sorrend szerint Gönczy Pál államtitkár ur ö Meltósága 50 évi népművelői működésének méltatásával disz-ülés.

A disz-ülés végeztével disz-ebéd.

Délután 5 órakor a „Székely Méhes” egyesület szervezkedő ülése.

Este fél 8 órakor hangverseny tánczczal egybekötve részben az országos árvaházban teendő »Gönczy-alap», részben a létesítendő megyei tanzer-múzeum javára.

Május 16-án délelőtti 9 órakor az évi közgyűlés a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés a tanitóttestület évi működéséről. 3. Segély-egyleti igazgatóság jelentése a vagyon-mérleg állásáról. 4. Központi pénztáros számadós jelentése. 5. A „Miképen lehetne a rajzoktatást az elemi népiskolában sikeresebbé tenni?” című pályamű bíráló-bizottságának jelentése s esetleg a mű felolvasása. 6. A választmányi előterjesztései: a) tiszteletbeli tagok ajánlása; b) a „Marostordamegyei általános tanitóttestület” megkeresése a tanítóknak a honvédségnél töltendő szünidei feygyvergyakorlatok idejének leszállítása és a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz küldendő kérelem pártolása tárgyában. 7. A kiküldött bizottságok jelentései: 1. a tan- és humán-intézetek megtekintésére; 2. a központi tisztviselők és a segély-egyleti igazgatóság szervezkedése. 8. Elnöki bezáró-beszéd.

Tudomásul. Mindazok, kik az elszállásolást igénybe akarják venni, sziveskedjenek ebbeli szándékukról rendező bizottsági elnök tek. Gyárfás Lajos városi főjegyző urat legkésőbb május 10-ig értesíteni.

Ügyszintén kérjük mindazokat, kik az első nap rendezendő disz-ebédén részt kívánnak venni, hogy legkésőbb május 10-ig jelentkezni sziveskedjenek tek. Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő, bizottsági elnök urnál.

Egyszersmind ujjlag figyelmeztetjük testületünk tagjait és erdővidéki kartársainkat, hogy tanfelügyelő ur előterjesztésére főispán ur ö Meltósága és a tek. közizg. bizottság április havi ülésében 553. sz. alatt határozatilag kimondta s erről a szolgabírói és városi polgármesteri hivatalok utján értesítették a községi és városi előjáróságokat, hogy a gyűlésen megjelenő tanítóknak fuvar és mersékelt napi díjat adjanak.

Kézdi-Vásárhelyen, 1888. április 16-án.

M. Székely János,
tanitóttestületi elnök.

Gyöngyösi István,
tanitóttestületi titkár.

Külömfélék.

— Áthelyezés. Az igazságügyi miniszter Tornya Lipót kovásznai kir. járásbírói s. telekkönyvvezetőt és Rácz József brassói kir. törvényszéki s. telekkönyvvezetőt kölcsönösen áthelyezte.

— Időjárásunk ismét szép napokkal kedvezkedik nekünk. Április már, úgy látszik, kitombolta magát, de azért a hegyeken levő hó miatt még állandó

II.

Egyszerre csak elhallgatott. Ajkait összeszorítva, olyan tekintettel, mint a harapásra készülő kis kutya, nézi Moncalvo asszonyt, ki ott ül a csillár alatt, melynek fényében az ő vakító fehérsége még jobban tündöklök.

Idegen, olasz nő volt, kit ma láttak először, de a tábornokné, ki őt különös tiszteletben részesíté, néhány szóval elmondott róla minden tudnivalót. Moncalvo asszony tegnap érkezett meg Florenczből, özvegy, előkelő származásu, dúsgazdag, el lehet fogadni mindenütt.

Feltűnően szép, hatalmas, büszke szépség volt; sötét, dús haja alól finom arca és gyöngyszemei egyaránt feltűntek; fekete satin kivágott ruhájából pedig két oly gömbölyű váll emelkedett ki, mely oda illett volna a legművészeisebb szoborra is; gömbölyű karjai, telt keble, fehér nyaka méltó részei voltak a bámulatot gerjesztő egésznek.

A kissé fekete, sovány Marciac grófné talán megirigyelte a vakító fehérséget? Nem. Ha szigoruan, gyűlölettel szikrázó szemmel nézte őt, — bár csak pár perczel azelőtt oly jókedvű volt — a változásnak az volt az oka, hogy észrevette férje tekintetét, a mint az a teremnek kissé homályosabb hátteréből folytonosan szenvedélyesen szegződött azokra a gömbölyű kezekre, arra a telt kebelre. És az a pillantás mindig tüzeesebb, — Marciac ur szemeiben sohasem látott ehhez hasonlót! — még mindig ott függ az olasz nő diadalmaskodó arcán. A kis vadoncz most úgy érezte, mintha esze, érzékei elhagyni készülnének; hirtelen hájához kap, — mint a majom, mely

nyakát vakarja — kiránt egy saphir pillangós tűt, majdnem futva megy oda Moncalvo asszonyhoz, ki kedvesen felé fordul, és egy heves mozdulattal a kicsiny vitört beszúrja a balkar fehér husába. A kék pillangó ott rezegett a nagy élő virágon.

Milyen változás mindenfelől! A társaság oda rohan a két nőhöz. A grófné idegesen rángatózik a szőnyegen. Moncalvo asszony pedig egyenesen, higgadtan áll ... csak szemeiben lángol fel néha-néha. Kihuzta a tűt; és fejét lehajtva, nyugodtan nézi, mint ered meg egy vörösepp, hasonlóan a rubinhoz, melyet a hó könnyei faksztottak.

III.

Másnap a boudoir-ban, hol Marciac grófné feküdt sirva és megtörtén, mindnyájan egyszerre összejöttek, Portálégre, Soinoff urnők, a tábornokné és mások. Eltalálják-e, hogy miről beszéltek? Furesa dolgokról mindenesetre. Valóságos brazilai fajta, barbár, vad, mint akár a mondcsukok vagy a botokudok. Mert csakugyan szörnyű dolgot csinált. És miért?

Azért, mert férje egy csinos nő karjai iránt érdeklődött, — a grófné azt még tegnap vallotta be zokogva — mert roppant kedvteléssel nézte azokat a szép vállakat.

Ah! ha mindannyiszor! hajtűszúrás lenne a következménye, a midőn egy nős férfi, a színházban vagy a bálban, nyakatokat nézi!

Ez a féltékenységgel annál nevésegebb volt, mert Marciac ur most látta először Moncalvo asszonyt, ki csak most jött Florenczből, a hol ő

sohasem volt és mert az olasz nő csak huszonnég órája van Párisban.

„Nevésegeessé tetted magadat, kicsikém!”

Be kell ismernie hibáját, meg kell magát aláznia, boocsánatot kell kérnie „legyőzött”-jétől.

Elkerülhetetlen és a legokosabb.

Mert az olasz nők roppant boszu-állók, ezt mindenki tudja.

Hihető-e, hogy Moncalvo asszony, miután megsebesült és a seb nyoma talán sohasem tűnik el karjairól, vagy hogy a kivágott ruha igen kockázatos viselet lenne, nem fogja a boszu-állásra a kellő alkalmat keresni? Az a nyugalom, melyet tanusított, épenséggel nem biztat. Az elfojtott düh a legveszedelmesebb. Mialatt a grófné ájtultan feküdt, az idegen nő valamit sugott Marciac fölébe; talán boszut esküdött. „Azt hiszem, hogy Corsicába született!” — vélekedik a tábornokné. Mindentől lehet tartani, még igazi törzsúrától is. Azonnal el kell menni a szállóba, hol Moncalvo asszony lakik. „Menjünk! menjünk! gyorsan, öltözködjek fel; mialatt fent lesz nála, mi lent várunk a kocsiában.”

Addig kintóztak, ösztökélték a szegény kis grófnét, mignem „bűnös tudatában” rászánta magát a lépésre. Szerette volna előbb férjét látni; valószínűleg haragszik, mert az éjjel nem jött hozzá és mert ma reggel sem volt látható. „Nem, nem! majd meg látja, ha vissza jön, ha az ügy rendezve lesz.” És föltöltöztették, elvitték, bár kissé ellenkezett, mert hát bizony a látogatás eléggé megalázó; megalázó, ha valaki ilyen sovány és bo-

hideg légáramlat hűti a levegőt s okoz éjjeli kisebb fagyokat. Az általános hőmérséklet naponta emelkedik.

— **Színészeti.** A kézdívársárhelyi tanács több pályázó közül Geröffy Andor színtársulatának adott a jövő nyári évadra engedélyt. A társulat április 26-án kezd meg Seps-Szentgyörgyön működését s körülbelül május végén jó Kézdi Vásárhelyre.

— **E. M. K. E.** Az „Erdélyi Híradó” „E. M. K. E.” rovatában a következő sorokat közli: „Csik-szentmihályi Sándor Kálmán kir. törvényszéki bíró K. Vásárhelyről „E. M. K. E.”-ünk hazafias érzéljaira, a megváltás ünnepére, husvét első napjára, újabb megváltással bizonyítottá be hazafias egyetünk iránti meleg érdeklődését, a 2262-ik számú előbb már beküldött gyűjtő-ívről saját alapítványát kamatos kamattal 120 forint készpénzben egyszerűen kifizetve. Buzgó gyűjtőnk ezen kívül 2 alapítót, 15 rendes tagot és 4 pártolót gyűjtött maga mellé. „Nem gyűjthettem annyi tagot, — írja — mint a mennyit hazafias lelkem ohajtott volna, de vigasztal a tudat, hogy ha minden alapítója egyetünknek önmagán kívül csak ennyi hivat is toborz, a tagok száma megháromszorozódik.”

— **Protestáns irodalmi társaság** alakult Budapesten. Az alakuló közgyűlés hétfőn volt Vay Miklós és Prónay Dezső bárók elnöke alatt. Ekkor tárgyalattak le az alapszabályok is. Hosszas vita fejlődött ki a debreczeniek indítványa felett, kik az unitáriusokat ki akarták vonni az irodalmi szövetkezésből. A közgyűlés nagy szótöbbséggel elvetette az indítványt. Végül a közgyűlés ideiglenes végrehajtó bizottságot küldött ki.

— **A csiksomlyói volt székház átalakítása.** Az erdélyi román kath. státus által nevelési célra Csik megye közönségétől 10,000 forint megvett csiksomlyói volt praetoriális ház átalakítására közelebbről versenytárgyalás tartatván, győ-szentmihályi Lengyel Gergely vállalkozó által a munkálat folyamatba tetetett s remélhetőleg a jövő tanévben az externus tanuló ifjúság elszállásolása nem a falusi gazdáknál, hanem együttesen az átalakítandó épületben fog megtörténni.

— **A pénzügyminiszter** rendeletet adott ki, mely szerint az 1876. július 7-ki kelettel ellátott I. kibocsátású egyforintosok csak az évi június végéig fogadtatnak el, azután ezeket sem be, sem ki nem cserélik többé.

— **Pótlóvázás.** A m. kir. 9-ik honvédhuszár ezred részére a folyó évi tavaszi pótlóvázás április 20-án vette kezdetét s tart május 20-ig. A pótlóvázás Seps-Szentgyörgyön május 6-án, Nagy-Borosnyón 7-én, Dálnokban 8-án, Kézdi-Vásárhelytől 9-én, Kászton-Impérén 11-én, Csik-Szeredában 12-kén, Gyergyó-Szentmihályon és Gyergyó-Ditróban 14-én, Tölgyesen 15-én fog megtartatni. Pótlóvázásnak 5 évet betöltött és 8 évet meg nem haladt 155—166 ctm. magas, jól táplált, jól ápolt és jó testalkatú lovak avatattak fel. Kivételesen a jól kifejlődött és erős alkotású 4½ éves lovak is elfogadtatnak.

— **Az iparosok érdekében.** Az országos ipar-

csánatot kell kérnie egy nőtől, kinek oly szép vállalai vannak.

IV.

Moncalvo asszony kifogástalanul viselte magát. A mint értesült, hogy a grófné nála van, kiugrott az ágyból, pongyolát öltött, belépett az elfogadó terembe, gyorsan az elpiruló grófnő elé sietett, feléje nyújtá mindkét kezét, mint legjobb barátjának.

Egy szót se szóljon! Ne mentegesse magát! — kiáltott kedvesen, hamis mosolyal ajkain. Nem haragszom egy cseppet sem, egy mákszemnyit sem!

Ennyi jószág még jobban zavarba hozta Marciaoné asszonyt.

— Oh, én hibáztam! Engedje meg, hogy...

— Nem; szó se legyen többé erről! Nem is érdemes! Még múlt éjjel jóvá tetetett.

A grófné nem értette.

— Jóvá tetetett, szép kedvesem! — ismétlé az olasz nő még jobban nevetve. Nem is sejti, hogy ki által? Oh, megmondom: férje által.

— Férjem által?

— Nos, igen, kis bolond, férjed által! — kiáltott Moncalvo asszony, de most már nem nevetett.

Hirtelen lerántja vállairól pongyoláját és Marciaoné grófnő elrémülten szemlélheté, hogy azon a helyen, hol a hajtával őt megsebezte, rózsás, kékes nyoma látszik egy hosszú, szenvedélyes csóknak.

egyesület ülésén, melyet Ráth Károly elnöke alatt tartott, szóba került a bagatell törvény. Az egyesület szakosztálya ezen törvény által az iparosokat károsítva látja s elhatározta, hogy az igazságügyminiszterhez felterjesztést intéz a törvénynek olyképp leendő módosítása iránt, mely szerint a törvény alól mindazon 50 forint alóli követelések kivételének, melyek nem kölcsöntületekre, hanem ingó árúk adás-vételére vonatkoznak. A szakosztály a siker eléréseig az iparosoknak ajánlja, hogy lehetőleg megrendelő ivateket és számlákat használjanak, a melyen kiüntetendő, hogy a fizetés a számla kiállításának helyén eszközöltesék.

— **Üngyilkos pénzügyőr.** Szerenczky Gusztáv pénzügyőr az üzvelgyi pénzügyőri állomáson folyó hó 18-án meglötte magát, de rosszul czélzott s életben maradt. Tettét, mint mondják, szerelmi bánat okozta. Beszállították a kézdívársárhelyi »Rudolf«-kórházba ápolás végett.

— **Teleutógráf.** Elisha Gray amerikai villanygépgyáros egy oly készüléket talált fel, mely nagy távolságban közöl minden írást és rajzot. Ha sikerül a létesítése, meg lehet vele tenni azt, hogy ha a készülék egyik végpontján valaki egy levelet ír, a másik távol levő készülékben egy toll ugyanazon levelet leírja az alá tett papírra. Furcsa, de jó gondolat.

— **Szilvakereskedésünk** évről évre emelkedik és a szilva-iz forgalma természetesen lépést tart ezzel az emelkedéssel. 1887-ben különösen aszalt szilvából jóval nagyobb mennyiségben volt kiviteltünk, mint 1886-ban. Az összes szilva-kivitel 587,243 métermázsát, a szilva-iz pedig 54,003 métermázsát tesz ki; ezzel szemben kivetített 1886-ban 371,051 mm. aszalt szilva és 27,800 mm. szilva-iz.

— **„Volapük szók és szólásmódok gyűjteménye”** című füzetet vettünk. Írták Dr. Obhidai Mór, a bécsi tudományos volapük-egylet elnöke, és Plöschl Robert keresk. iskolai igazgató. Magyarra átdolgozta Sz. Nagy Sándor. Kiadja Grimm Gusztáv Budapesten. Felhívjuk rá az új világnyelv barátainak figyelmét.

A közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székelyföld” idei 30-ik száma is „Szerkesztő és bíró” cím alatt hozzászól a sajtó által „Csik-szeredai botrány”, „A sajtó terrorizálása”, „A sajtószabadság elleni merénylet” stb. elnevezések alatt napirendre hozott ügyhöz.

Ez egy kissé szokatlan ügynek tűnik fel. A hozzászólások több-kevesebb tárgyilagossággal egyre történnek. A dolog minden irányban és minden oldalról megvilágítva képezheti csak tárgyilagossá elbíráls anyagát.

Nincs okom se pro, se contra az érdekelt tényezőkkel szemben az igazság mérlegétől egy szemernyre is eltérni, mert „suum cuique”, a magáét mindenkinek meg kell adni, s „quod uni justum, alteri aequum est.”

Atólvastam a „Székely Nemzet” 54., 55., 56., 57. számainak ide vonatkozó összes közleményeit.

Itt a sérelmes közleményekben provokálóról és provokáltakról van szó. Mind a provokáló, mind a provokált közlemény névtelenül, de nyílt s czélzottakra valló elleplezhetlen czélzatossággal szól. Akéző szülte a reakciót. Ha provokáló jogosítva érezte magát a jogokkal élő részvényesek provokálására: akkor provokáltak is azon jognál fogva lettek jogosítva, sőt ez eddig még nem indokolt provokáció által indítatva a provokált közlemény vagyis felelet megadására. Ha provokáló indoklatlan provokációjával nem vélte a meg nem nevezett részvényes provokáltakat sérteni, annál kevésbé érezheti magát sértve az ok nélkül provokáló a provokáltak indokolt válasza által, melyben szintén nincs neve megnevezve.

En legalább is, összevetvén az összevágó közleményeket, — szerény véleményem szerint — nem találok több és nagyobb sérelmet, személyeskedést és piszkolódást a provokált válaszban, mint a provokáló közleményben, sőt az ennek a szüleménye.

Kalán szülte az anti-kalánt és a messiáskodás az anti-messiáskodás provokációját.

S ha mégis provokáló sértve és bepiszkolva érzi magát, ezt önmaga követé el önmaga ellen, midőn az őt meg nem nevező provokált választ nem közvetít a felelős szerkesztőnek s magáról önvédelmére és a provokáltakról annyit és olyakat mondott el a kiváló szenvedélyességgel, epességgel és kevés irodalmi illemmel, a melyek provokálóra semmi fényt, provokáltakra semmi árnyat nem vetnek. Mindezek elmaradhattak volna.

A sajtószabadság nevében azt jegyzik meg a hírlapok, hogy hallatlan, miszerint a szerkesztő önmaga ellen saját lapjában a személye ellen írá-

* E róvat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti.

Szerk.

nyuló közleményeknek helyet adjon. Hát ehhez is a jelen különleges és szokatlan esetben sok szó férne, mert az is hallatlan eset, hogy a szerkesztő valaha és valahol hasonló kritikával és provokációval lépjen fel valakinek kétségbevonhatlan joggyakorlata ellen. Ugy ám; mert ha ezen fel fogás érvényesülne, akkor az is következne a sajtószabadság czéje alatt, hogy a szerkesztőnek joga van bárkit joggyakorlatában ledorongolni és a ledorongolt csak a sajtóbíró útján szerzhethet magának elégtételt, azaz nyilatkozhatik megítélésével szemben.

Ugy tudjuk, hogy a sajtótörvény és sajtószabadság minden írónak és irodalommal foglalkozó honpolgárnak a tekintetben egyenlő jogokat és kiváltságokat biztosít. Már pedig a fenti elv szerint a szerkesztőnek jogot nyújtana a sajtótörvény az egyes írók egyéni joga és sajtószabadságának megsérthetése és megtagadása azok védelmi jogát a provokáló szerkesztőkkel szemben, ha ezen utóbbiak csak munkatársak és nem valamely lap felelős szerkesztői is.

A jelen esetben, ha a provokáló közlemény szerzője esetleg nem a szerkesztő lesz, a provokált közlemény bizonyára megjelenik és a válaszban foglalt reflexiók, tekintettel a provokáló közleményben foglalt célzásokra, még figyelembe sem jönek. Hasonló esetekben a szerkesztők adtak már nem egyszer annál borsosabb válaszokat ki.

A „Székely Nemzet” felelős szerkesztője a m. vásárhelyi kir. ügyészhez betérjesztett felebbezési kérésében és indoklásában azt írja, hogy a „Székely Nemzet” csikmegyei szerkesztője nem felelős, hanem csak munkatárs, és szerződési viszonyuk szerint csak a közvetítéssel van megbízva s így ő Csikban be se volt panaszolható s a járásbíró nem volt illetékes stb.

Ha ez így van, — a mit nincs okunk kétségbe vonni — akkor az a kérdés, hogy hát a „Székely Nemzet” csikmegyei eme közvetítője miért nem közvetítette a provokált és az ott idézett sajtórendtartás 1857-kisb. törvények és rendeletek §-ai szerint is közvetítendő és közlendő választ a felelős szerkesztőnek? Volt-e joga vissztartani? S ha nem akarta közvetíteni, miért nem adta beküldőknek tudtára, vagy miért nem adta vissza?

Kérdés továbbá, hogy miután ezeket nem tette, e mulasztásért törvényes megtorlás, mint felelős szerkesztővel vagy csak közvetítő munkatárssal szemben, történt-e? s mint nem felelős szerkesztővel szemben a sajtóbírósság- vagy járásbíróssághoz tartozott, illetőleg miut ilyen szokatlan és különleges tény, sajtóvétséget vagy más büntetendő cselekményt képez-e stb.?

Erre nézve az említett 1857-ki miniszteri rendelet és azzal kapcsolatos §-ok világosan szólnak s arról is bárkit meggyőznek, hogy éppen a sajtószabadság nevében a provokáltak és járásbíró elleni nagy lárna a tárgyilagosság határán jóval túl csapong. Mert hát a sajtószabadság utóvégre sem a szerkesztők monopoliuma és a legjobb akarrattal sem gondolkozhatunk s nem lehetünk miúdenben egy véleményen másokkal s így a szerkesztőkkel sem. De azért a jogegyenlőség, joggyakorlati szabadság, kölcsönös méltánylat elvével fogva is egymás személye és meggyőződése iránt tisztelettel tartozunk. A milyen mértékkel mérünk másoknak, olyannal méretük vissza nekünk is.

Mi, ha nem mondjuk is, de közvetlen közelből szemlélve a dolgot, érezzük, hogy hol, kiknek és miben van igazuk; de az egész ügyet a maga értékén tullicizáltunk tekintjük. A felsőbb bíróságok lebonyolítják a szokatlan ügyet. A takarékpénztári részvényes urak pedig nagy szolgálatot tennének a ráutalt közönségnek, ha a kamatok alábbszállítását is illő helyen és móddal indítványozták tárgyává tennék. Erre ezer és ezer indokunk lenne.

Az ügyet a maga értékére leszállítani s érdeme szerint méltatni akarván, egyebekre nem reflektálok, de ennyit megjegyezni jónak véltem.

Lévéen kiváló tisztelője a tek. szerkesztő urnak

Csiki.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Irj. Dobay János.

Nyílt tér.

Med. Univ. Márkosfalvi **Dr. TÖRÖK IMRE** egyetemi bór- és buja-kórodi volt tanársegéd bór- és buja-kórban szenvedőknek külön rendel és levélre utasítást ad Kolozsvárt Tivoli utca 6. sz. emelet.

Van szerencsém tudatni, hogy az orosz-falvi **FORTYOGÓ** savanyuvíz-fürdőben máától fogva mindennap meleg fürdő áll rendelkezésre.

Szíves pártolást kérek.

Mély tisztelettel
Bene.

HIRDETMÉNY.

A viz-jogi törvény (1885. évi XXIII. t.-cz.) 191. §-a értelmében felhivatnak mindazon vízi művek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosai, kik a törvény 189. §-a értelmében mult évi 8059. sz. a. szabályszerűen közze tett hirdetmény folytán a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt be nem terjesztették vagy írásban nem igazolták, hogy vízműveik az 1866. évi január hó 1-seje óta háborítatlanul fennállanak; hogy folyó évi október hó 16-ig a fennálló víz-műveikre nálam engedélyért folyamodjanak annál is inkább, mert ellenesetben jogosítványuk elenyészettnek fog tekintetni s vízi műveik felett a hatóság fog intézkedni.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1888. évi április hó 16-án.

Báró Apor Gábor,
alispán.

Sz. 1131. t.lkvi.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy kézdivásárhelyi Szabó Róza végrehajthatónak Kovács Sámuel hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 55 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő K.-Szentlélek és K.-Kanta községben fekvő, a kézdiszentléleki I. rész 885. sz. tjkvben 7994. hr. számú 101 frt becsértékű, a kézdivásárhely-kantai 821. sz. tjkvben 1651. hr. sz. 600 frt, 2306.

hr. sz. 11 frt, 3240. hr. sz. 115 frt, 3373. hr. sz. 85 frt becsértékű és végre a kézdivásárhely-kantai 987. sz. tjkvben 2137., 2138. hr. számú 75 frt becsértékű ingatlanokra és pedig a Csizsár Anna haszonélvezeti jogának sérelme nélkül ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 15-ik napján délelőtt 9 óraker a telekkönyvi irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az

1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-jén 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírója Kézdi-Vásárhelytt, 1888. évi márczius hó 28-ik napján.

Vajna Dénes,
kir. törvénzi bíró.

Manchen Mihály

mint a már 1822. év óta fennálló és legjobb hírnévnek örvendő

Legjobb szerkezet Forgó csapok

HARANG-ÖNTŐDE

birtokosa és vezetője

Segesvárott Erdélyben

felső piacz-sor 168. házzs. alatt

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű új harangok készítésére egész vas- vagy cserfa-koronával, továbbá egész vasból álló harangszékek készítésére, valamint régi, megrongált állapotban lévő harangok tetszésszerű nagyságban való átöntésére, ugyszintén raktár-készletben lévő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és leg-tisztább anyagból! Szolid munka jótállás és jutányos árak s esetleg részletfizetés mellett!

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1887. december hó 20-tól.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1887. december hó 20-tól.

Állomások			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Állomások			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)					Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	10.27 11.16	12.18 12.26		
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.01	7.20			Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.07 1.51	1.45 2.06		
Botfalva	"	4.29	7.41			Nagy-Enyed	"	2.18	2.27		
Földvár	"	4.47	7.57			Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.04 3.14	3.02 3.12		
Mogyorós	"	5.09	8.12			Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.51 4.01	3.43 3.46		
Apáca	"	5.28	8.24			Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56 6.37	5.21 8.00		6.01
Köpecz	"	5.50	8.40			Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.04	4.03		9.11
Ágostonfalva	"	5.59	8.47			Budapest	(érk. ind.)	11.19 10.00	10.50 7.45		9.16 2.15
Alsó-Rákos	"	6.19	9.03			A foglalt számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt je- lentik.					
Homoród	"	6.49	9.24								
Kacza	"	7.11	9.37								
Bene	"	7.36	9.57								
Erked	"	8.01	10.12								
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.35	10.37								
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.02 9.12	10.53 11.00								
Medgyes	(ind.)	10.37	12.30								

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.